

frem, se hvorledes det gik, og først naar det viste sig, at denne Bestatningsform virkelig lader sig anvende, efterhaanden stride til en Forhøjelse. Man vilde vel begynde med 1 til 2 eller 3 Kroners Skat pr. Td.; man vilde ikke løbe Chansen for, at noget blev tilsat eller ødelagt. Statskassen kunde ikke løbe stor Risiko ved en saadan Skattesats, Producenterne kunne ikke blive ruinerede derved, og for Forbrugerne vilde en saadan Skat ikke være overvældende. Men som Sagen nu foreligger, er det anderledes. Det er givet — med den ærede Formands Tilladelse — at det bliver alligevel denne Lov, der kommer til at gaa igennem, og det just i den Skikkelse, hvori den foreligger. Den skal nu drives igennem her i de sidste Dage af Samlingen i Høj og Hast, denne Lov, som vi aldrig før her i Tinget have haft til reel Behandling, uden at saa Besligning til at overveje den af Detaillerner, uden at vi saa undergivet den en blot ganske overfladisk Underjøgelse. Motivet til at gøre dette er klart. Det er for den ene Halvparts Bedkommende, for de Herre af Venstre, det, at de have sat deres Prestige ind paa at skulle have denne Lov dreven igennem; hvis de gik ud af denne Samling uden denne Lov, vilde de føle, at de havde lidt et Nederlag, og derfor skal den for enhver Pris sættes igennem. Motivet for den anden Halvpart, for Høire, er jo det, at det derved vinder den politiske Fordeel at binde de Herre af Venstre til sig helt og holden, saaledes at de vanskelig atter slippe løs. Det er et forstaaeligt og politisk set maassket et ret fornuftigt Motiv. Det er trist for de Tusinder, der blive ruinerede ved denne Lov, og de Titusinder, som Loven rammer haardt; men overfor politiske Formaal maa aabenbart andre Hensyn vige, og de Toll maa altsaa findes sig i deres Skæbne. Man kunde spørge, om det virkelig var nødvendigt at gaa til et saadant Stridt? Om der ikke havde kunnet findes noget andet Baand, der kunde binde de to Parter sammen? Om det virkelig er saa, at i dansk Politik er der kun et eneste, der binder, og at dette ene er den fælles Bevidsthed om begaaet Uret? Det har været saaledes i en lang Række af Aar og Jyner, at ville vedblive at være saaledes fremdeles. Denne Sag skal drives igennem med den Hensynsløshed, som admærker al dansk Politik — den Hensynsløshed, som skildes Svaghedens Svingen mellem Yderligheder. Først gaar man overmodig og brosig løs til den ene Side, saa knækker man sammen, løber i Flok til den modsatte Side og er nu lige saa brosig mod enhver, der ikke vilde

løbe med. Jeg siger ikke dette som en særlig Beprejdelse mod de Herre af Venstre, som have ment at burde følge denne nye Politikk; thi saaledes er al dansk Politikk og har været det indadtil og udadtil gennem de sidste Aarhundreder. Jo mindre, jo svagere vi ere blevne, jo mere indsnævret vor Synskreds, jo mere uklart og kortsynet vort Blik, desto mere ufravigelig have vi fulgt denne Politikk. Svaghedens Strammen sig op til Hensynsløshed. Naar man vil smigre sig med, at dette er Styrke og Fasthed, naar man tror, at dette er Tegn paa en kraftig og duelig Politikk, saa er det en Selvfuffelse. Imidlertid mit Haab staar nu dertil, at naar vi slutte denne Samling og forlade denne Bygning den 1ste April, og naar da denne Lov — med den ærede Formands Tilladelse — er bleven til Lov just i denne Skikkelse, at da vil den politiske Interesse, som nyttter sig til denne Sag, have tabt sig. De Herre have sat deres Vilje igennem. Det er lykkedes dem at sejre; det er lykkedes dem at sætte Foden paa Raffen af os andre, og det er lykkedes dem, hvad der er meget mere, at sætte Foden paa Raffen af al sund Fornuft og Retfærdighed. Men politisk Interesse haaber jeg, at denne Sag ogsaa dermed vil have tabt, saa at vi, naar vi komme sammen igen ad Aare, med Koldblodighed og uden Videnskab kunne optage denne Sag paa ny, og at det da maa lykkes os at skabe en mere brugbar og mere retfærdig Lov end denne vil blive.

Clausen: Ja, jeg har med overordentlig Interesse hørt paa min ærede Sidemand (C. Hage), og da navnlig paa hans politiske Udvilling. Jeg beundrer hans store maleriske Evne; jeg vil ikke sige til at male Fanden paa Bæggen, thi det er ikke et parlamentarisk Udtryk, men til at mane Styggerne frem paa den Sag, som han vil bekæmpe. Jeg tror dog, for at holde mig til det politiske, som han haade begyndte og endte med, at han saa Sagen rent forkert. Han jagde, at den var en Folge af den politiske Situation, og at man fra en vis Side af Venstre har bragt sig i en Stilling, som man ikke kunde vede sig ud af igen. Selv om man ikke fik denne Lov ud og dermed heller ikke Sukkerloven eller Alverdoms-forsørgelsesloven, ved jeg dog virkelig ikke, at den Stilling skulde være saa vanskelig for os, som have arbejdet for Loven (Afbrudelse). Der siges jo, jeg tillader mig at mene nej. Jeg vil haabe, at naar vi kom ud i Landet og afsagde Regnskabet for vor Rigsdagsvirksomhed for vore Vælgere, vilde de nok forstaa at fatte de ærlige Bestræ-